

TRANSPARÈNCIA O CONFIANÇA CEGA?

ALBANO DANTE

www.cafeamblllet.com

El matemàtic Norbert Wiener va dir que “viure de manera efectiva significava posseir la informació adequada”. Avui, quan els humans ens enfrontem a enormes reptes econòmics, socials i mediambientals, la necessitat de posseir la “informació adequada” de la que parla Wiener és crucial. Les decisions que prenem com a comunitat i com espècie dependran de la qualitat de la informació que tinguem a l’abast. Partint d’aquest punt, la creixent demanda de transparència en tots els mecanismes que afecten al cos social es perfila com una qüestió fonamental. En aquest sentit, la sanitat pública catalana il·lustra el perill que pot suposar no tenir accés a dades concretes sobre un tema tant important.

Ajustos d’esquenes a la societat

El govern de Catalunya ha estat pioner a Espanya en prendre les decisions que, suposadament, han d’assegurar la continuïtat del nostre sistema sanitari. Unes decisions popularment conegudes com ‘retallades’. Però són adequades aquestes decisions? Tenen com a primer objectiu el benestar comunitari? S’estan prenent de forma democràtica? La resposta a aquestes tres preguntes és “no”. No són adequades perquè ataquen a l’equitat d’un bé –la salut- que no pot ser mercantil. No tenen com a primer objectiu el benestar comunitari sinó la protecció de sectors econòmics concrets i, per últim, no és prenent de manera democràtica perquè es prenen d’esquenes a una ciutadania a la que se li neguen les dades sobre el funcionament del seu sistema sanitari de manera sistemàtica.

Exemple colpidor: el Govern tanca els Centres d’Atenció Primària de la comarca de La Selva per les nits. Milers de persones se’n van a dormir sabent que el metge més proper està a 25 quilòmetres. Al Parlament, el govern ofereix dues justificacions per legitimar la decisió: 1.- “És un servei que fa servir poca gent” i 2.- “És molt car” Setmanes més tard, però, gràcies a una contundent mobilització ciutadana, la veritat sortia a la llum: les dades d’assistència que el President va donar al Parlament eren falses (a la baixa) i el cost de mantenir obert els centres era d’1 milió d’euros... la mateixa xifra que gasta la Diputació de Girona en càrrecs de confiança...

Per obtenir aquestes dades que desemmascaren l’acció

del Govern els habitants de la comarca de La Selva van haver de tallar carreteres, de dormir al terra dels CAP durant 4 mesos i encadenar-se a la delegació del Govern a Girona. Que hagi estat necessari un esforç d’aquest tipus evidencia dues coses: 1.- L’enorme dificultat que es troba el ciutadà per a accedir a dades. 2.- El pànic que sent el poder a perdre el monopoli de l’accés a la informació.

La lluita dels veïns de La Selva per l’obtenció de dades rellevants va permetre deixar al descobert un Govern que pren decisions basant-se en dades falses o manipulades. *Transparència i futur*

En els propers anys la nostra societat haurà de fer una profunda revisió, per exemple, dels seus sistemes financers i energètics. Per a que les decisions en aquests aspectes tant importants es preguin tenint com a objectiu últim el benestar de la societat és indispensable que l’accés a la informació sigui fluid. Del contrari no es garanteix que les decisions es prenguin en contra del benestar general.

La manca de transparència ens aboca a un model on es proposa la figura de “l’expert” com a agent legítim per portar a terme determinades polítiques que solen coincidir amb pèrdues de drets i de benestar per milions de persones. En contraposició a l’expert, se’n presenta al ciutadà com a un subjecte incapaç de prendre les decisions que afecten al seu futur i al que se li demana una “confiança” cega davant les decisions de l’expert. La manca de transparència i accés a la informació que legitima aquest binomi fa que l’espai entre els que prenen les decisions i els que les pateixen sigui cada cop més gran, cada cop menys interactiu i cada cop menys democràtic. Aquesta asimetria en l’accés a les dades produeix, inevitablement, una societat on uns pocs exerceixen el poder independentment i -gairebé sempre, en contra- de la resta

Per tot això, la transparència és fonamental en un moment on com a societat i com a espècie, hem de prendre decisions crucials. Decisions de les que depenen el benestar i la vida de milions i milions de persones. Decisions que, amb un bon accés a la informació, es prendran en un escenari plural i ric en matisos i en solucions reals.